

**LIETUVOS RESPUBLIKOS PELNO MOKESČIO ĮSTATYMO NR. IX-675 5, 17, 18, 30,
33, 34, 35, 38², 41, 43 IR 56¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 30³
STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto Įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 5, 17, 18, 30, 33, 34, 35, 38², 41, 43 ir 56¹ straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30³ straipsniu įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas kompleksiskai įgyvendinant Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. XV-54 „Dėl Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, nuostatas dėl valstybės finansinių pajėgumų stiprinimo, kartu užtikrinant, kad mokesčių sistema būtų efektyvi, skaidri ir socialiai teisinga, (6 punktas), taip pat nuostatas dėl mokestinės aplinkos gerinimo smulkiąjam ir kryptingai investuojančiam verslui, sudarant papildomas palankias sąlygas investicijoms į technologinį atsinaujinimą, kartu prisidedant prie paskatų sistemos siekiant pramonės struktūros gerinimo pereinant prie aukštųjų ir vidutinių aukštųjų technologijų (71, 102, 105, 680 punktai) ir nuostatas dėl lengvatų peržiūros siekiant teisingesnio apmokestinimo (113 punktas), taip pat siekiant prisidėti prie valstybės gynybos finansavimo.

Kartu siūlomi pakeitimai atitinka Europos Sąjungos darbo kryptis ir prioritetus dėl palankesnių sąlygų verslui augti ir plėstis, mažinant reguliacinę ir administracinę naštą, sudarymo, produktyvumo didinimo skatinant pažangias investicijas, aukštojo mokslo ir verslo bendradarbiavimo stiprinimo siekiant konkurencingumo didinimo ir augimo tikslų.

Siekiant tvarias pajamas užtikrinančios, veiksmingos, ekonomikos augimui parankios, socialiai teisingos mokesčių sistemos, Įstatymo projektu siūloma:

1) nustatyti momentinį tam tikro ilgalaikio turto įsigijimo kainos atskaitymą, siekiant papildomai skatinti į produktyvumo didinimą nukreiptas verslo investicijas, tuo prisidedant prie patrauklios investicinės aplinkos ir konkurencingumo didinimo;

2) leisti atskaityti pagal sudarytas trišales sutartis mokamas stipendijas studentams, studijuojantiems gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ar matematikos srityse, taip pat stipendijas tyrėjams, vykdančioms mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (toliau – MTEP) projektą, skatinant pažangą aukštųjų technologijų ir inovacijų srityje, kas svarbu siekiant pramonės struktūros gerinimo pereinant prie aukštųjų ir vidutinių aukštųjų technologijų, taip pat prisidedant prie aukštojo mokslo mokyklų ir verslo bendradarbiavimo stiprinimo;

3) nuo 1 iki 2 metų pailginti laikotarpį, kuriuo būtų taikomas 0 procentų pelno mokesčio tarifas, tuo sudarant palankesnes sąlygas augti ir plėstis smulkiąjam verslui;

4) suvienodinti mokestinių nuostolių atskaitomos sumos ribojimus tiek perkeliant apmokestinamojo vieneto (toliau – vienetas) nuosavus nuostolius, tiek juos perduodant tarp vienetų grupės vienetų, siekiant teisingesnio pelno mokesčio apskaičiavimo;

5) padidinti standartinį ir lengvatinį pelno mokesčio tarifus 1 procentiniu punktu, tuo prisidedant prie tvarių pajamų šaltinių gynybai finansuoti užtikrinimo.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Finansų ministerijos Mokesčių politikos departamento (direktorė Jūratė Laurikėnaitė, tel. +370 604 59 101) Tiesioginių mokesčių ir tarptautinio apmokestinimo skyriaus (vedėja Jurgita Lissauskienė, tel. +370 690 31 930, el. paštas jurgita.lissauskiene@finmin.lt) vyriausioji specialistė Giedrė Vaskinienė (tel. +370 690 32 155, el. paštas giedre.vaskiniene@finmin.lt) ir vyriausioji specialistė Raimonda Čepukienė (tel. +370 690 32 156, el. paštas raimonda.cepukiene@finmin.lt). Įstatymo projekte numatytų pakeitimų poveikio viešiesiems finansams vertinimus atliko Finansų ministerijos Finansų politikos departamento (direktorius Irmantas Mikulėnas, tel. +370 606 36 382) Pajamų analizės ir planavimo skyriaus vedėja Eglė Bajorinienė (tel. +370 658 77 691, el. p. egle.bajoriniene@finmin.lt).

3. Dabartinis teisinis Įstatymo projekte aptartų teisinių santykių reglamentavimas

Pagal šiuo metu galiojančias Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo nuostatas, standartinis *pelno mokesčio tarifas* yra 16 procentų.

Vienetų, kuriuose vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius neviršija 10 žmonių ir mokestinio laikotarpio pajamos neviršija 300 000 eurų, pirmojo mokestinio laikotarpio apmokestinamasis pelnas apmokestinamas taikant 0 procentų mokesčio tarifą, kitų mokestinių laikotarpių – taikant 6 procentų mokesčio tarifą, išskyrus Pelno mokesčio įstatyme nustatytus atvejus. Lengvatinis 6 procentų pelno mokesčio tarifas taip pat taikomas:

- kooperatinių bendrovių (kooperatyvų), kurių per mokestinį laikotarpį daugiau kaip 50 procentų pajamų sudaro pajamos iš žemės ūkio veiklos, įskaitant kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) pajamas už parduotus įsigytus iš savo narių šių narių pagamintus žemės ūkio produktus, apmokestinamajam pelnui;
- pagal nustatytą formulę apskaičiuotai apmokestinamojo pelno, gauto iš MTEP veikloje sukurto turto komercializavimo (naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn), daliai, jei tenkinamos Pelno mokesčio įstatyme nustatytos sąlygos.

Dividendai ir kitos pajamos iš paskirstytojo pelno apmokestinami taikant 16 procentų pelno mokesčio tarifą.

Gauta parama, panaudota ne pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatyme nustatytą paramos paskirtį, taip pat iš vieno paramos teikėjo per mokestinį laikotarpį grynaisiais pinigais gautos paramos dalis, viršijanti 250 minimalių gyvenimo lygių (toliau – MGL) dydžio sumą, apmokestinamos be atskaitymų taikant 16 procentų mokesčio tarifą.

Užsienio vienetų pajamos, gautos ne per jų nuolatinės buveinės Lietuvos Respublikoje, už parduotą, kitokiu būdu perleistą nuosavybėn arba išnuomotą nekilnojamąjį pagal prigimtį daiktą, esantį Lietuvos Respublikos teritorijoje, taip pat pajamos už Lietuvos Respublikoje vykdomą atlikėjų ir sporto veiklą, išmokos už stebėtojų tarybos narių veiklą apmokestinamos be atskaitymų taikant 16 procentų pelno mokesčio tarifą.

Laivybos vienetams, atitinkantiems Pelno mokesčio įstatymo 38¹ straipsnyje nustatytus kriterijus ir pasirinkusiems mokėti fiksuotą pelno mokestį nuo pajamų iš tarptautinio vežimo jūrų laivais arba tarptautinio vežimo jūrų laivais ir su juo tiesiogiai susijusios veiklos, taikoma speciali apmokestinimo fiksuotu pelno mokesčiu tvarka – pagal Pelno mokesčio įstatymo 38² straipsnyje

nustatytą tvarką apskaičiuotai fiksuoto pelno mokesčio bazei be jokių atskaitymų taikomas 16 procentų pelno mokesčio tarifas.

Vienetai ilgalaikio turto įsigijimo kainą į sąnaudas perkelia ir iš pajamų atskaito dalimis per šio turto nusidėvėjimo arba amortizacijos laikotarpį, nustatytą Pelno mokesčio įstatymo 1 priedėlyje. Vienetas pats nusistato (pasirenka) ilgalaikio turto nusidėvėjimo arba amortizacijos laikotarpį, tačiau ne trumpesnę negu Pelno mokesčio įstatymo 1 priedėlyje nustatyti ilgalaikio turto nusidėvėjimo arba amortizacijos normatyvai (metais), ir likvidacinę vertę, ne didesnę kaip 10 procentų įsigijimo kainos.

Pagal šiuo metu galiojančias Pelno mokesčio įstatymo nuostatas, vieneto mokamos *stipendijos* mokyklų studentams ar tyrėjams, kurie nėra su juo susiję darbo santykiais, priskiriamos neleidžiamiems atskaitymams.

Vienetas gali perduoti už mokestinį laikotarpį apskaičiuotus *mokestinius nuostolius* (ar jų dalį) kitam vienetų grupės vienetui, kuris jam perduotais nuostoliais turi teisę sumažinti apmokestinamąjį pelną, apskaičiuotą už tą mokestinį laikotarpį, už kurį buvo apskaičiuoti jam kito vieneto perduodami nuostoliai (ar jų dalis), iki 100 procentų, jeigu:

1) vienetų grupėje patronuojantis vienetas mokestinių nuostolių perdavimo dieną tiesiogiai arba netiesiogiai valdo ne mažiau kaip $\frac{2}{3}$ kiekvieno mokestinių nuostolių perdavime dalyvaujančio dukterinio vieneto akcijų (dalių, pajų) ar kitų teisių į paskirstytinojo pelno dalį, ir

2) mokestiniai nuostoliai perduodami tarp vienetų grupės vienetų, kurie toje grupėje be pertraukų yra ne trumpiau kaip dvejus metus skaičiuojant iki mokestinių nuostolių perdavimo dienos, arba

3) mokestinius nuostolius perduoda ar perima vienetų grupės vienetas (vienetai), kuris (kurie) toje grupėje yra nuo jo (jų) įregistravimo dienos ir bus vienetų grupėje be pertraukų ne trumpiau kaip dvejus metus skaičiuojant nuo jo (jų) įregistravimo dienos.

Tuo tarpu vieneto, nepriklausančio vienetų grupei, nuostoliai į kitus mokestinius laikotarpius perkeliama neribotą metų skaičių (išskyrus nuostolius, patirtus dėl vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo (ne finansų įstaigų), kurie gali būti perkeliama ne ilgiau kaip 5 metus), taikant apribojimą, kad atskaitoma nuostolių suma negali būti didesnė kaip 70 procentų mokesčio mokėtojo mokestinio laikotarpio pajamų, išskyrus tam tikras Pelno mokesčio įstatyme nustatytas išimtis.

Pagal šiuo metu galiojančias Pelno mokesčio įstatymo nuostatas, vienetai, atlikę ilgalaikio turto rekonstravimą ar remontą, kuris pailgino turto naudingo tarnavimo laiką arba pagerino jo naudingąsias savybes, pakeitę jo naudojimo paskirtį, įsigiję kitą to paties ilgalaikio turto dalį, gali *tikslinti* ilgalaikio turto nusidėvėjimo arba amortizacijos *normatyvus*, o esant kitoms objektyvioms aplinkybėms normatyvai tikslinami tik mokesčio administratoriaus sutikimu.

4. Naujos teisinio reglamentavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Siekiant stiprinti valstybės finansinius pajėgumus, kartu prisidedant prie tvarių pajamų šaltinių gynybai finansuoti užtikrinimo, siūloma keisti šiuo metu Pelno mokesčio įstatyme nustatytus standartinį *16 procentų ir lengvatinį 6 procentų pelno mokesčio tarifus*, juos padidinant 1 procentiniu punktu, t. y.:

- vietoj 16 procentų nustatyti standartinį 17 procentų pelno mokesčio tarifą. 17 procentų pelno mokesčio tarifas taip pat būtų taikomas dividendams ir kitoms pajamoms iš paskirstytojo pelno, gautai paramai, panaudotai ne pagal Labdaros ir paramos įstatyme nustatytą paramos paskirtį, taip pat iš vieno paramos teikėjo per mokestinį laikotarpį grynaisiais pinigais gautai paramos daliai, viršijančiai 250 MGL dydžio sumą. Kartu, atsižvelgiant į keičiamą standartinį pelno mokesčio tarifą, vietoj šiuo metu taikomo 16 procentų siūloma nustatyti 17 procentų pelno mokesčio tarifą prie šaltinio ne per nuolatinės buveinės gautoms užsienio apmokestinamųjų vienetų pajamoms už parduotą, kitokiu būdu perleistą nuosavybėn arba išnuomotą nekilnojamąjį pagal prigimtį daiktą, esantį Lietuvos Respublikos teritorijoje, pajamoms už Lietuvos Respublikoje vykdomą atlikėjų ir sporto veiklą, išmokoms už stebėtojų tarybos narių veiklą, nes šios rūšies pajamos yra susijusios su vykdoma veikla Lietuvoje ir (arba) nekilnojamuoju turtu, esančiu Lietuvoje. Laivybos vienetų, atitinkančių Pelno mokesčio įstatyme nustatytus kriterijus ir pasirinkusių mokėti fiksuotą pelno mokestį nuo pajamų iš tarptautinio vežimo jūrų laivais arba tarptautinio vežimo jūrų laivais ir su juo tiesiogiai susijusios veiklos, fiksuoto pelno mokesčio bazei be jokių atskaitymų būtų taikomas 17 procentų mokesčio tarifas;
- vietoj 6 procentų nustatyti 7 procentų lengvatinį pelno mokesčio tarifą smulkiųjų įmonių apmokestinamajam pelnui. Taip pat vietoj 6 procentų nustatyti lengvatinį 7 procentų pelno mokesčio tarifą;
- kooperatinių bendrovių (kooperatyvų), kurių per mokestinį laikotarpį daugiau kaip 50 procentų pajamų sudaro pajamos iš žemės ūkio veiklos, įskaitant kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) pajamas už parduotus įsigytus iš savo narių šių narių pagamintus žemės ūkio produktus, apmokestinamajam pelnui;
- pagal nustatytą formulę apskaičiuotai apmokestinamojo pelno, gauto iš MTEP veikloje sukurto turto komercializavimo (naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn), daliai („patentų dėžutės“ lengvata).

Įstatymo projektu siūloma suteikti teisę taikyti *momentinį ilgalaikio turto*, priskirto šioms ilgalaikio turto grupėms: „mašinos ir įrengimai“, „įrenginiai (statiniai, gręžiniai ir kt.)“, „kompiuterinė technika ir ryšių priemonės (kompiuteriai, jų tinklai ir įranga)“, „programinė įranga“, „įsigytos teisės“, ir ilgalaikio turto grupės „krovininiai automobiliai, priekabos ir puspriekabės, autobusai – ne senesni kaip 5 metų“ turtui – krovininiams automobiliams, priekaboms ir puspriekabėms, nusidėvėjimą, t. y. tokią įsigijimo kainos atskaitymo galimybę suteikti būtent tokiam ilgalaikiam turtui, analogiškai kuriam gali būti taikoma investicinio projekto lengvata, siekiant toliau skatinti kryptingas – į produktyvumo didinimą, technologinį atsinaujinimą, inovacijų diegimą orientuotas verslo investicijas. Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, visoms įmonėms būtų suteikiama teisė be ribojimų, t. y. netaikant Pelno mokesčio įstatymo 1 priedėlyje nustatytų nusidėvėjimo arba amortizacijos normatyvų, atskaityti visą minėto ilgalaikio turto įsigijimo kainą tą mokestinį laikotarpį, kurį tas turtas pradėtas naudoti, kas kartu su kitomis galiojančiomis – investicinio projekto, MTEP ir „patentų dėžutės“ – lengvatomis sudarys papildomas prielaidas produktyvumo didinimui, technologiniam atsinaujinimui, inovacijų diegimui bei prisidės prie

verslo tvarumo ir plėtros potencialo, patrauklios investicinės aplinkos ir konkurencingumo didinimo. Teisė taikyti momentinį ilgalaikio turto įsigijimo kainos atskaitymą nebūtų suteikiama dėl ilgalaikio turto, kurio įsigijimo išlaidomis mažinamas apmokestinamasis pelnas dėl vykdomo investicinio projekto. Jeigu pritaikius momentinį nusidėvėjimą ilgalaikis turtas vieneto veikloje būtų naudojamas trumpiau negu 3 metus, vienetas turėtų perskaičiuoti praėjusių mokesčių laikotarpių pelno mokesť, taikydamas Pelno mokesčio įstatymo 1 priedėlyje nustatytus nusidėvėjimo arba amortizacijos normatyvus, išskyrus vieneto pabaigą ir atvejus, kai turtas nebenaudojamas ar perleidžiamas dėl teisės aktų reikalavimų, prarandamas dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių ar nusikalstamos trečiųjų asmenų veiklos, taip pat kai Pelno mokesčio įstatymo 41 straipsnyje nustatytais reorganizavimo ir perleidimo atvejais vienetas perleidžia turtą kitam vienetui ir įsigyjantysis vienetas šį perimtą turtą naudoja iki tol, kol sueis ne mažiau kaip 3 metai nuo ilgalaikio turto naudojimo jį perleidusiam vienete pradžios.

Skatinant pažangą aukštųjų technologijų ir inovacijų srityje, kas svarbu siekiant pramonės struktūros gerinimo pereinant prie aukštųjų ir vidutinių aukštųjų technologijų, taip pat prisidedant prie aukštojo mokslo mokyklų ir verslo bendradarbiavimo stiprinimo, siūloma leisti įmonėms iš pajamų atskaityti iki 2 500 eurų per mokesčių laikotarpį mokamas *stipendijas* Europos ekonominės erdvės valstybių ir užsienio valstybių, kurios nepriklauso Europos ekonominei erdvei, tačiau su kuriomis Lietuvos Respublika yra sudariusi dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis, aukštųjų mokyklų studentams, kurie baigę įgis aukštąjį išsilavinimą gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ar matematikos srityse, kai šis išsilavinimas susijęs su vieneto vykdoma veikla, jeigu bus tenkinamos kitos sąlygos: i) pasirašyta trišalė sutartis tarp vieneto, aukštosios mokyklos ir studento ir ii) stipendijos mokėjimo laikotarpiu stipendijos gavėjas nevaldys daugiau kaip 10 procentų stipendiją mokančio vieneto akcijų (dalių, pajų), nebus šio vieneto darbuotojas arba stipendiją mokančio vieneto dalyvio, valdančio daugiau kaip 10 procentų akcijų (dalių, pajų), arba vieneto darbuotojo šeimos narys (sutuoktinis, vaikas (įvaikis), ir iii) tokia stipendija nebus susijusi su stipendijos gavėjo šiam vienetui atliktais arba atliekamais darbais, suteiktomis arba teikiamomis paslaugomis. Kartu, siekiant minėtų tikslų, siūloma leisti atskaityti ir vieneto mokamas stipendijas tyrėjams, kaip jie apibrėžiami Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme, vykdančioms MTEP projektą, kai sudaryta trišalė sutartis tarp vieneto, Europos ekonominės erdvės valstybių ir užsienio valstybių, kurios nepriklauso Europos ekonominei erdvei, tačiau su kuriomis Lietuvos Respublika yra sudariusi dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis, aukštosios mokyklos ar mokslinių tyrimų instituto ir tyrėjo. Atsižvelgiant į tyrėjų išsilavinimą bei kompetencijos lygį (pagal Mokslo ir studijų įstatymą, tyrėjų sąvoka apima asmenis, jau turinčius aukštąjį išsilavinimą, plėtojančius pažinimą, konceptualizuojančius ar kuriančius naujus produktus, procesus, metodus ir sistemas arba vadovaujančius MTEP projektams), vykdomo MTEP projekto išlaidų mastą (reikalingą finansavimą įrangai, medžiagoms ir pan.), taip pat įvertinus siūlomas nustatyti sąlygas dėl MTEP projekto vykdymo, trišalės sutarties tarp vieneto, aukštosios mokyklos ar mokslinių tyrimų instituto ir tyrėjo sudarymo, kas užtikrintų šių lėšų tikslinę paskirtį, siūloma neriboti galimos atskaityti vieneto mokamų stipendijų tyrėjams sumos dydžio, kas sudarytų prielaidas privačiam sektoriui aktyviau dalyvauti inovacijų kūrimo procese bendradarbiaujant su aukštojo mokslo mokyklomis, didinti investicijas į MTEP, tuo reikšmingiau prisidedant prie pažangos aukštųjų technologijų ir inovacijų srityje skatinimo.

Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas kurtis ir plėstis smulkiąjam verslui, siūloma nuo 1 iki 2 metų pailginti laikotarpį, kuriuo naujai įregistruotų įmonių uždirbtam pelnui būtų taikomas 0 procentų pelno mokesčio tarifas.

Taip pat, siekiant teisingesnio pelno mokesčio apskaičiavimo, Įstatymo projektu siūloma suvienodinti mokestinių nuostolių atskaitomos sumos ribojimus, nustatant, kad bendra vieneto atskaitoma nuosavų, perimtų reorganizavimo metu ir perimtų iš kitų vienetų grupės vienetų mokestinių nuostolių suma negali būti didesnė kaip 70 procentų vieneto mokesčio laikotarpio pajamų, apskaičiuotų iš pajamų atėmus neapmokestinamąsias pajamas, leidžiamus atskaitymus ir ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus, išskyrus ankstesnių metų mokestinių laikotarpių nuostolius. Tokiu būdu nuostolių perkėlimui būtų taikomas vienodas principas, nepriklausomai nuo to, ar vienetas veikia vienas, ar yra vienetų grupės narys. Nustačius šiuos mokestinių nuostolių perkėlimo apribojimus, net ir perėmus kitų vienetų grupės vienetų mokesčius nuostolius, vienetai mokėtų pelno mokesť nuo dalies (30 procentų) apmokestinamojo pelno, kai jis apskaičiuojamas. Kartu teisinio aiškumo tikslais siūloma patikslinti vienetų grupės vienetų mokestinių nuostolių perdavimo (perėmimo) sąlygas, nustatant, kad vienetų atitiktis keliamiems reikalavimams (dalyvavimo vienetų grupėje apimtis ir trukmė) turi būti įvertinama aktualaus mokesčio laikotarpio, už kurį apskaičiuoti mokesčiai nuostoliai perduodami (perimami), paskutinę dieną. Mokestinių nuostolių dėl vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo, nuostolių, patirtų dėl turto naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės ir apskaičiuotų pagal Pelno mokesčio įstatymo 5 straipsnio 9 dalyje nustatytą formulę, taip pat mokestinių nuostolių vienetų, kurių apmokestinamasis pelnas pagal Pelno mokesčio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies nuostatas apmokestinamas taikant 7 procentų mokesčio tarifą, perkėlimo tvarka nesikeistų.

Siekiant mažinti administracinę naštą tiek mokesčių mokėtojams, tiek mokesčių administratoriui, siūloma atsisakyti reikalavimo vienetams kreiptis į mokesčių administratorių dėl sutikimo, kai nusidėvėjimo arba amortizacijos *normatyvai tikslinami* dėl objektyvių aplinkybių.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Dėl pelno mokesčio tarifų pakeitimo ir mokestinių nuostolių atskaitymo sąlygų suvienodinimo įmonėms didės pelno mokesčio našta, tačiau šie pakeitimai pagrįsti poreikiu užtikrinti tvarų pajamų šaltinį Lietuvos Respublikos Valstybės gynybos fondo įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nurodytiems tikslams finansuoti.

Sudarius papildomas palankias sąlygas produktyvioms investicijoms ir verslumui bus prisidedama prie verslo tvarumo, augimo ir plėtros potencialo, konkurencingumo didinimo.

Siekiant įvertinti siūlomų pelno mokesčio pakeitimų poveikį ekonomikos augimui buvo atliktas poveikio realiojo BVP augimo tempui trumpuoju laikotarpiu vertinimas, atsižvelgiant į numatomų pakeitimų fiskalinį poveikį ir Europos Komisijos apskaičiuotą momentinio fiskalinio

multiplikatoriaus įvertį¹, taikomą vertinant poveikį ekonomikai „normaliais laikais“². Vertinimo rezultatai rodo, kad Įstatymo projektu siūlomų pelno mokesčio pakeitimų poveikis realaus BVP augimo tempui trumpuoju laikotarpiu bus nežymus. Remiantis poveikio realiajam BVP vertinimo rezultatais buvo atliktas poveikio vertinimas nedarbo lygiui. Atlikti skaičiavimai rodo, kad siūlomi pakeitimai pastebimo poveikio nedarbo lygiui taip pat neturės.

6. Galima priimto įstatymo įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai nenumatoma.

7. Galima priimto įstatymo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Dėl 0 procentų pelno mokesčio tarifo taikymo pirmiesiems 2 mokestiniams laikotarpiams pagerėtų smulkiojo verslo kūrimosi ir plėtros sąlygos.

Momentinis ilgalaikio turto nudėvėjimas atlaisvintų dalį įmonių apyvartinių lėšų, kas sudarytų palankesnes sąlygas tolesnėms kryptingoms investicijoms Lietuvoje.

Tyrėjams, vykdančioms MTEP projektą, ir studentams, studijuojantiems gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ar matematikos srityse, mokamų stipendijų priskyrimas ribojamų dydžių leidžiamais atskaitymams stiprintų aukštojo mokslo mokyklų ir verslo bendradarbiavimą, prisidėtų prie pažangos aukštųjų technologijų ir inovacijų srityje, kas, siekiant ekonomikos augimo ir konkurencingumo didinimo, svarbu tiek pramonės transformacijai, tiek aukštos pridėtinės vertės produktus ar paslaugas kuriančiam verslui.

8. Ar Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, galiojantys teisės aktai, kuriuos būtina pakeisti ar panaikinti, priėmus teikiamą Įstatymo projektą

Priėmus Įstatymo projektą, kitų teisės aktų keisti nereikės.

10. Įstatymo projekto atitiktis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų ir kitų norminių teisės aktų rengimo tvarkos įstatymų reikalavimams ir bendrinės lietuvių kalbos normoms, sąvokų ir terminų įvertinimas

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymų projektuose neapibrėžiama naujų sąvokų.

¹ Įvairiuose šaltiniuose pateikiamų fiskalinių multiplikatorių įverčiai priklauso nuo vertinimui naudotų metodų ir prielaidų, todėl tarpusavyje reikšmingai skiriasi. Šiam vertinimui buvo pasirinkti Europos Komisijos QUEST modelyje naudojami fiskaliniai multiplikatoriai siekiant suderinamumo (jie taip pat bus naudojami Komisijai vertinant šalių narių fiskalinius struktūrinius planus) ir atsižvelgiant į jų apskaičiavimo datą (2024 metų ruduo).

² Europos Komisija „normalius laikus“ (angl. *normal times*) apibrėžia kaip metus, kuriais produkcijos atotrūkis nuo potencialo patenka į intervalą tarp –1,5 ir 1,5 procento. Finansų ministerijos 2025 metų kovo mėnesio vertinimu, 2026 metais produkcijos atotrūkis Lietuvoje sudarys –1,2 proc., Komisijos 2024 metų lapkričio mėnesio vertinimu – 0,9 procento.

11. Įstatymo projekto atitiktis Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos teisei

Įstatymo projektas neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos dokumentams.

12. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai

Priėmus Įstatymo projektą, turės būti pakeistas Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2007 m. sausio 15 d. įsakymas Nr. VA-2 „Dėl Metinių pelno mokesčio deklaracijų PLN204, PLN204A, PLN204N, PLN204U formų bei jų užpildymo taisyklių patvirtinimo“.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų pareikalaus ar leis sutaupyti įstatymo įgyvendinimas

Priėmus Įstatymo projektą, numatomas bendras poveikis valstybės biudžeto pajamoms: pirmaisiais metais 47,3 mln. eurų, vėlesniais metais 45,2 mln. eurų (iš jų –85,3 mln. eurų dėl momentinio ilgalaikio turto atskaitymo galimybės ilgoju laikotarpiu poveikis tampa neutralus).

Įstatymo pakeitimas	Poveikis valstybės biudžeto pajamoms, mln. eurų
2026 metais	
Pelno mokesčio tarifų didinimas iki 17 ir 7 proc. (dėl avansinių mokėjimų)	+47,3
2027 ir vėlesniais metais	
Pelno mokesčio tarifų didinimas iki 17 ir 7 proc.	+111,5
Momentinis ilgalaikio turto nudėvėjimas	–85,3 (ilgoju laikotarpiu poveikis tampa neutralus)
Lengvatos smulkioms įmonėms išplėtimas dėl nuo 1 iki 2 metų pailginto laikotarpio, kuriuo būtų taikomas 0 proc. pelno mokesčio tarifas	–4
Vienetų grupės vienetų mokestinių nuostolių atskaitymo ribojimų nustatymas	+23

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymo projektą specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai

„Smulkusis verslas“, „momentinis nudėvėjimas“, „mokestiniai nuostoliai“, „stipendijos“, „tarifai“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Siūlomi pakeitimai taip pat susiję su 2021 m. liepos 20 d. Europos Sąjungos Tarybos sprendimu patvirtinto Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimo priemonėmis dėl mokesčių lengvatų ir specialių apmokestinimo režimų atsisakymo peržiūros.